

GAZETĂ TRANSILVANI

Redactiunea si Administratiunea:
Brasovu, piata mare Nr. 22. — „Gazetă“ sau
Mercurul. Vinerea si Duminica.
Pretul abonamentului:
anu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei lun
3 fl. 50 cr. Tierea externe pe siese luni 14 fl. pe
anu 28 franci.

Se prenumera:
postele c. si r. si pe la dd. coresp
Anunțurile:
una serie garmondu 6 cr. si timbr de
v. a. pentru facare publicare. — Seria
francate nu se primesc. — Manuscris
3.
retransmitu.

Anul XLVI

Nr. 136.

Duminica 20 Novembre (2 Decembrie)

Brasovu 20 Novembre.

Agitati'a in ajunulu renoirii functiunilor administrativi prin alegere n'a luatnicări dimensiuni asia de mari că in comitatulu Uniadórei. Faptul acesta il vedem adeverit adi si de către foile maghiare din Clusiu Si cine, credeti, că produce acésta agitatia? Poporatiunea comitatului? Nicidcum. Cine agita d'er? — Veneticii, clic'a acelora, cari prin vitregitatea sörtei politice a poporului romanu ardelénu au ajunsu a fi stăpâni absoluti peste acelu nenorocitu judestu.

Publicamai la vale o plângere esita din mijlocul poporului Uniadorénu. Este mai multu decât unu strigătu de durere, — este unu strigătu de desperare. Chiaru de vomu pune ceva din amariciunea estrema, ce a cuprinsu sufletul scriitorului correspondent din cestiune, in comptul marei indignari, de care este cuprinsu vediendu cele ce se petrecu cu sermanulu poporu din Uniadóra, totusi remâne destulu precipitatu pe fundulu paharului amaru, de care n'a pututu scapá acestu poporu multu cercat.

Cele ce ni le relatéza correspondentulu nostru din Dev'a, sunt — din nenorocire — in fondu nisce triste adeveruri, ce le vedem constatate cea mai mare parte in foile din Clusiu, in cari se cérta adi Maghiarii opositiunali cu cei guvernamentalni pentru domnia asupra elementului romanu din comitatulu Uniadórei. Ei declarau unanimu acestu elementu de „ostil statului“ si si punu intrebarea: care din cele duöe partide maghiare este mai apta a nimicí elementulu romanu?

Intrebarea este destulu de ciudata, déca vomu avé in vedere, că administrati'a intr'unu statu, ce se dice constitutionalu, nu pote avea de scopu ruinarea poporatiunei unui judestu, ci imbunatatirea conditiilor ei de esistentia; d'er' ceea ce in alte staturi mai fericite se crede a fi o iuimposibilitate, la noi pare a fi unu lucru de tóte dilele, caci la noi se administréza astadi in unele tînaturi dupa nisce principii, cari potu avé trecere numai in Turci'a si in alte state, unde domnesce despotismulu asiaticu.

Scim că comitatulu Uniadórei are o poporatiune de 250,000 suflete, intre cari 230,000 sunt Romani, vre-o 12,000 Unguri, 7000 Sasi si vre-o miia de alta nationalitate. Spre a ne face acum o idea clara despre modulu cum se administréza acestu comitat este de ajunsu se cunoscemu argumentele, cu cari se combatu cele duöe partide maghiare din Dev'a.

Cérta a isbucnitu pentru ocuparea postului de vice-comite. Opositiunali voiescu se realéga pe faimosulu Barcsai Kálmán, cunoscutu de candu cu afacerea stégului romanescu, guvernamentalni voiescu se voteze pentru advocatulu Lázár György si spera, că voru capetá si voturile Romanilor că se pôta reesi. Kossuthistii vrêndu a paralisa alegerea lui Lázár striga, cátu potu, că cei ce au de gându ai dâ votulu loru, sunt „tradatori de patria“, „daco-romani“ si că prin alianta cu Romanii voru dâ judotulu pe man'a „inimicilor patriei“.

Guvernamentalii vinu acumu si le dovedescu in „Kol. Közl.“, că ar' fi chiaru impossibilu că comitatulu se ajunga in man'a Romanilor, pentru că din 516 membri, cari compunu comisiunea municipală, 253 sunt maghiari, 37 sasi, 25 israeliti, 28 de alta nationalitate si numai 173 romani. Tiszaistii celealte adunaturi facu 306 membri (sasi) si acesti 306 stau facia cu 173 (romani) Este d'er' administrati'a in manile

Romanilor séu a Maghiarilor? intréba „Kolozsvári Közlöny“. Apoi se apera in contra invinuirei, că ar' fi pactatu cu „daco-romanii“ dicéndu, că déca la alegerile trecute s'a stracuratu si cătiva Romani in posturile subalterne, ei au fostu alesi nu in urma unui pactu ci din „gratia“. — „Oare pe unu teritoriu atâtu de mare, că alu comitatului Uniadórei unde locuiescu vre-o 250,000 Romani si numai o mână de Maghiari ar' fi fost consultu se nu damu Romanilor nici măcaru câteva mici posturi?“

Eata cum marturisesce insasi fóia maghiara peccatele administratiei actuale vrêndu a se apera in contra acusarilor Kossuthistilor!

Asiadér 12,000 Maghiari, facia de 230,000 Romani au majoritatea in comisiunea municipală, dispunu de tóte posturile din comitat si numai că din gratia arunca căteva sfarminturi si Romanilor. Nu-i destulu inse cu atâtu, o parte mare din acea „mână de ómeni“ acusa pe cealalta de „tradare de patria“, ear' prefectulu actualu este invinuitu, că conspira cu „daco-romanii“, din cauza acelei „generositatii.“

Si mai muttu inca. Prefectulu actualu alu Uniadórei, d. Pogány, semfîndu-se greu atinsu de acea „acusatiune teribila“ lasa a se scrie in „Kol. Közl.“ că dênsulu numai la aceea nu s'a gandit că se ajnte Romanilor si că „unu ministru par excellence maghiaru“ că d-lu Tisza nu l'ar' fi suferit in postu, deoà in comitatulu, unde locuiescu numai „mână de Maghiari“, n'ar' fi lucratu esclusivu numai in interessulu maghiaru!

Asia se administréza la noi in mân'a legei de nationalitate, care prescrie, că in comitatulu Uniadórei chiaru si prefectulu se fia numit u d'intre Romani. N'au d'er' dreptate Uniadórenii, candu striga in gur'a mare, că sunt asupriti si maltratati?

Sasii si Guvernuiu.

Cele ce se petrecu astadi in universitatea sasă sunt de unu deosebitu interesu, pentru că s'a lansatu cestiunea a propriarii intre guvernulu ungurescu si intre Sasii. O correspondentia dela Sibiu publicata in „N. fr. Presse“ sustine, că guvernulu ungurescu in adeveru are „intentiuni prevenitore“ si că „actiunea pentru stabilirea unei intielegeri“ s'a pusu in miscare la incepertulu sessiunii actuale a universitatii. Chiaru in discursulu de deschidere noulu comite, Brennerberg, admise posibilitatea, că Sasii si in viitoru voru continua cu gravaminele contra unor decisiuni ministeriale. Acésta era că si o provocare se faca gravamine, si d. Adolf Zay adresă o interpellare comitelui. Elu intrebă déca guvernulu este aplecatu a sprijini cererea universitatii de a'si creá ea insasi unu statutu organizatoru care se corespunda articulului de lege 11 din 1876. Comitele a respunsu că n'are instructiuni, d'er' crede că guvernulu va fi aplecatu de a concede discussiunea statutului (impusul de ministru) si va aprobatu modificatiile evenuale, ce le va cere universitatea, „incâtu ar' fi acceptabile.“ Acésta declaratiune a facutu o bona impressiune asupra Sasiloru, asia că ei s'a si grabit de a primi trei ordonantie noue ministeriale. Astfelii Sasii remasera cu speranti'a ear' guvernulu cu trei ordonantie primeite!

Unirea natiunilor latine.

Renumitulu istoricu francesu Henri Martin a adresat diarului „L'Etendard“ (stindartulu urmatore) scrisore interessanta:

„Domnule! Me intrebi c'puști de ide'a care a inspirat fundarea „unirea natiunilor latine.“ A puti stu déuna convinsu, că interesante, acestori natiuni sunt corecte, pr sunt nai de altele intr'unu chipu esential cu trica care le desbina si asocia! si ele c'o putere séu cu unu grupu a si a contra uneia din ele, este, dupa reteca gresita si pericolosa. Ele p'nu tati asupra cutarui séu cutarui punctu, fi o nebunia din partea loru se imping rivalitati pâna la ruptore si la resb' din ele, Spania, pe care totulu o sa se traiasca in cea mai buna intielegere cu si care vine intr'o ocasiune anevo manifeste in acésta privint'a o hund si o intielegiune pe care Francea, Spania, dicu, pâna la ore-car. oferita de luptele europene prin po Sig. escentrica. Francia si Italia, din cy i; necontentu espuse, si pericolulu la naceasi natura si provine din acee me acésta nu s'a schimbata din vopu; cătu de inseminate ar' fi inter Sándor; care ar' puté se le desbine, ir enyi; continentalu remâne celu d'antaiu Popu; solutu, caci este vorba de szényi si nu de esistintia.“

„Sunt deci partisani natuile latine să se alăture (mitropolite) espressiune) in care intra si simulu avant-garda Romani'a. Voiu e arm natuile latine trebue, dupa fu ur se arate simpatice facia cu prde altă si cu desvoltarea poporelor si — tra se petrece in Europ'a orientala lela séu o insemnatate asupra careia nici n'atid'a se mai staruesc. Bine-voiesce a: Ro

Henri

lul strigătu de durere din si dela Dev'a 26 N'fă sine

Onorabile D-le Redactoru! a vice-comitatu nu s'a facutu si nu imita svonu, din incidentulu „restaurati“ cest'a comitatulu Uniadórei, pentru ei in tota Ungaria si Transilvania, indemai esceptionala, că tocmai chiaru nostru.

O administratiune mai rea si asasesci ruinatore si deci mai condamnatatea puncte de vedere, că la noi, ii, ci de in Turci'a. Atâta seracia ma alegem tuala; atâta dispositiuni ric acésta o vatematore si daunose; atâdati par fara nici o baza legala; atâta pressiune; atâti oficia mu intr'alitiile recerute; atâta abusuri deunadi atâta fulidia natiunala si familiile activa fara inima si conscientiositate voru că de neurbunitate, de scandal, bine cum atâta caractere deosebite; asemenea din partea unor a facia de t'ntre ei o nescu, — că in comitatulu Unire diferită nicării in tiéra.

Tôte aceste si alte multe sitere, in sistemulu actualu, in nou'a di se ne de a maghiari si ceriulu si p'ca se in mare parte: in politic'a, séu mida si politic'a acelor barbatiloru cari au lasatu, că se ajunga t'aru de unde vedem, că au ajunsu.

Si că svonulu produsu se fia mai le fericitorii comitatului Uniadórei, ingra malaiulu urgositului „valachu“, au

pilulu séu
Copilulu s
cătra frati
fete. 2 E

cătra socișmului" si in numele falsului unchiulu ieu maghiaru" bucina in lumea nepot'a cătri otii" sunt periclitati din ori sacer'a romanilor! Ce bine se cătra socabul'a lupului cu mielulu!

vecini si fidelu totu ce s'a petrecut la mentu. — le căte-va decenii incóce si ce loru si e si adi, sub ochii lumei, este Pretiul datoria altor'a, mai dibaci si mai ord. 60 mine; atata inse cutezu a Pentru a retele dela noi sunt prea mari francu — si ca nu se voru puté vindecá cu mare greutate; ba pote chiaru cura radicala. Ei bine, — va

intre onor. cetitori, — d'er pentru că acele rele se inceteze, séu și se micsioreze? Eu i voiu că s'a facutu si se face totu ce ne ntia, d'er relele ne inunda cu atata si lupt'a este atatu de grea, pe de neegale armele — scurtu amu

Unu noi a poté dice cu dreptu cuventu: tru noii a poté dice cu dreptu cuventu: ni'a lu te bate, Tureculu te juncat

tezuti totu plange in scrisu si eu vorba, tiatu r'caus'a e „ghidelicioasa" si atinge inainte inui'a séu altui'a si mai vîertosu forte, — face celor dela putere — tóte sbuciu-

6 br tóte luptele sunt si remanu zadarnice. 6 se escusa intr'unu chipu, vicecomitele 6 chipu, fiscalulu si procurorulu dau din 6 ibprefectulu (solgabiréulu) face ce vrea, 1 emai cu buzele umflate, plus: ca mai 6 de omu nepacnicu, de rebelu, de ne- 6 prin urmare periculosu ideii de 6 faru. In scurtu „ide'a de statu 6 si „patriotismulu maghiaru", adi a 6 la noi celu mai acomodatu mijlocu, 6 uternica arma in contra nostra.

1 doveda, me protocu la cele ce ve- 1 se spunu adi francu in diet'a Ungar- 65 bucati cu la articulii de fondu din cele 65 bucati maghiare, cum e „Pester Lloyd"

Egyetertés" s. a. si in fine me

Aceste obiecte d'intre unii Maghiari dela tiurile susu aratare, d timpu incóce in diferite tile, le capeta in locu vu la pregatirile de res-

tóte numu tóte aceste alta decâtu

Prafu de cunoscere maghiari si unu

Adi maghiaru" este permisu a folosi este veria, si ca sub scutulu ei, fiacare Ma-

Comandedurosu este in dreptu a declará pe sén eu r' credintia politica de tradatori de Bertha Si ce dovedescu polemiile d'intre pa-

noi? Aceea, ca si atacatorii si ape-

Chezze cu dispretiu despre noi si ca indreptu, manii suntemu cei batuti.

olatoré este inse impregiurarea, ca i batjocoritorii nostri sunt mai cu de aceia, cari au cu totulu alta

! A alte datorintie. Asia s. e. siéde

du unu vice-comite, dintr'unu co-

Numatendu puru romanescu, nu se sfise ofera ocașita arată, ce resultate „epocale" gøre dela ne

5475 DILETONU.

mari epistolele lui Cavour.

a dec. la: „Lettere di Cavour." Volumulu II.

Este de priurin, Roux et Favale.)

renumite sialuri (Urmare.) pretiului de 1. fi. ilu congresului Cavour siovaesce intre face superflua ori a 3 Martiu serie elu lui Lamarmor, a

Tóte maramilse se éra la Crime'a: „Cu tóta mă- colorile si nuantiele domnesce spiritele in Parisu, im sioticu, albu t' soluto; elu a vorbitu energicu cu feliuri, cafeniu, gatu si culoreu" tu lordului Clarendon nemarginit'a

Deorece bum face ceva pentru ea si pentru noi. multu decâtu se cere acesa inse fiacare dar uté-se-voru realisá? Eu nu voiu de unu sialu, care afavevoitórele sale planuri." O epistola dietóre haina, ce se iatra Cibrario vedesce posemorit'a-i in caleatoria, — se dice intrins'a — „este pe fiacare dama in — se va vorbi in curêndu, cu ce resul- tione a acestu ca se va vorbi in curêndu, cu ce resul- tione a acestu ca se va vorbi in curêndu, cu ce resul-

turendu marfu o sciu. Mânia de a impacá pe Pap'a,

Se tramit cumetru, a stricatu totu." Acést'a impre-

Adres'a: Cavour in epistolele sale din timpulu con-

Manufac tui multe-ori. „Draculu a vrutu" — serie

s'au ajunsu sub ocàrmuirea s'a, candu acele resultate sunt in detrimentulu majoritatii populațiunii si candu tóta lumea scie, că cu ce mijloce s'au ajunsu acele resultate. Au nu e si mai revoltatoriu, candu vedemu că celu mai aprigu atacatoru este unu presedinte de tribunalu, care este chiamatu a fi jude impartialu si care in sfer'a s'a de activitate are terenu de ajunsu asi dovedí capacitatea, impartialitatea si patriotismulu?

Si ce dîcu ministri la tóte aceste? Ce se dîca? nimicu, precum nu baga in séma nici alte plansori si reclame, de unde urmăza, că vicespanulu si presedintele tribunalului potu eserçita cele mai revoltatóre pressiuni nu numai asupra subordinatilor lor, ci intr'o privintia séu in alta si asupra altora de o poatiune mai independenta. Cunoscemu casuri, in cari ministrul de justitia a fostu recercat in mai multe rînduri in scrisu, prin telegrafu si in persóna, aratandu-i-se nenumerate ilegalitati, scandaluri, abusuri si terorisari, fara că din acést'a se resulte ceva. Barbatii nostri de incredere sunt trasi in procese criminale ridicule, oficialii romani sunt intimidati in modulu celu mai scârbosu, — advocatii romani sunt persecutati, sicanati, batjocoriti si in multe casuri pagubiti si lasati la discretiunea unui a séu altuia din funcțiunarii subalterni, — ér déca careva din ei cutéaza a si aperá dreptulu si a pretinde respectarea positiunei sale, este tractatu in modulu celu mai brutalu, cum sa intemplatu de nou dilele aceste. — Poporulu nostru, ajunsu inaintea unoru judecatoru, este adese tractatu, că sclavu, caci fia-care pandurasiu séu scriitorasiu se crede in dreptu de a se resti cătra elu, de ai lucra in contra si de a lu batjocori cu cele mai neruşinate vorbe, amenintandu si facându sgomotu.

Este curioasa si imprejurarea, că de candu cu pregatirile de „restaurare" (alegerile municipale) si unii si altii d'intre conducetorii partidelor maghiare dela noi, afla de bine si de cuviintia, a vorbi si a serie in atacurile si in aperarile loru despre actiunea Romanilor, că si despre actiunea unoru banditi. Atacatorii imputa celor atacati, că acesti din urma ar pactă cu „daco-romani", cu „tradatorii de patria" si ou reboli, er' costi' a operandu se declară că ei nu au pactatu si nu voru paetá cu acei „valachi" teribili si asia mai departe.

Ei, d'er ce va se dica acést'a intr'unu comitat romanescu, unde este unu numru insenmatu de cărturari romani, cualificati celu puçinu intru atatu, cătu sunt cualificati pretinsii „patrioti" maghiari dela noi! Las', că nu se va afla Romanu, care se pacteze cu asemeni ómeni, déca voru urmá totu astfelii, — d'er intrebamu ce sacrilegiu ar' fi a pactá cu noi? De altmintrea este bine sè se scie, că tóte partidele maghiare umbla dupa voturile romane.

Fanatismulu maghiaru a ajunsu d'er la noi la estremitate, incâtu iti vine a crede, că te affli in timpu de rescóla, caci adi si cei mai

deslusiri in privint'a articulului XCVIII alu actului finalu dela Vien'a in care articulu s'au conservat drepturile de sucesiune ale archiducilor austriaci asupra Modenei, Reggiului (Reggio), Mirandolei, Massei si Cararei. Cavour avea de gându, să propuna, că să se intemeze unu statu in Itali'a centrala sub printiulu de Carignan. Apoi era voi'a se'l casatorésea pe acesta cu ducésa de Parm'a si se'l faca principe in Muntenia (Valachia). Intempinandu ambele idei mare resistintia, elu reveni la Romagn'a; inse cu totu sprijinulu, ce i l'a datu Anglia, Napoleonu III nu vrù sè scie de acést'a. Influint'a Eugeniei era pré puternica.

Cu Buol avu Cavour o scena la finea lui Marte pentru confiscatiunea proprietatilor Lombardilor si Venetianilor emigrati in Sardinia. Candu Walewski vrù sè scuse guvernulu austriacu in presentia lui Napoleonu, Cavour respunse violentu: „Decretulu este violare asia de grea a tractatelor, incatu ar' justifică o declaratiune de resbelu, si eu asiguru pe Maiestatea Vôstra, că déca asiu avé 150,000 de ómeni la dispositiune, asiu incepe resbelu cu Austri'a". Cu representanti germani Cavour se puse cu incetulu pe picioru bunu. „Baronulu Man- teuffel," raportá elu lui Cibrario, „desi forte reservatu dela natura, ne arata la tóta ocașunea stim'a si amici'a s'a. Colegulu seu, comitele Hatzfeldt, merge si mai de parte si vorbesce de egalitatea positiunii ambelor

supusi si cei pacinici Romani, sunt tractati asemene cu cei ce in ochii domnilor dela putere au trecut si pêna acumu că „rei patrioti", — in scurtu cine adi nu se supune neconditionat uointiei maghiare, este timbratu de dusmanu alu statului si deci compromisu, prin urmare fiacare ungurasiu se semte indreptatitu a-lu declará, de „reu patriotu", de „rebelu".

Si pentru ce tóte aceste? Suntemu noi Romanii din comitatulu Huniadorei opriti prin lege, de a cautá dreptulu nostru pe calea legala si déca nu, de unde si pêna unde sunt indreptatite diarele maghiare a scrie despre noi numai totu că despre nesce rebeli? Cine si candu ni-a supusu pe noi cu armele? De unde si pêna unde este este patriotismulu o virtute numai a Maghiarilor? De unde si pêna unde sunt in dreptu Maghiarii a pretinde că numai politic'a loru este patriotică? Candu si unde au sevîrsitu Romanii din acestu comitatul vr'unu actu neertatu de lege?

Cine si prin ce pote fi indreptatitu a dubitat in lealitatea si patriotismulu nostru? De unde si pêna unde sunt si potu fi periculosi statului Romanii din comitatulu Uniadorei, pentru că nu profeséza politic'a Maghiarilor?

Au dora Romanii dispunu de cărm'a si de avereia comitatului? Denegata ore, careva d'intre noi a suporta saclinele publice?

Cu ce suntemu déra noi mai rei patrioti de cătu Maghiarii? Si pentru amu merită atât a calumniă si suspicionare? Au dora este bine, că Maghiarii să nu aiba nici unu cuvînt bunu pentru Romanii? Au nu Romanii lucrăza asia dicîndu intregu teritoriu acestui comitat, că se aiba calumniatorii ce mâncă adi si mane? Au nu este tóta puterea in mâna Maghiarilor si nu sunt legi destulu de aspre că se stîrpesc pe reu voitor? Pentru ce atâtea amenintari ridicule si pentru ce atât a dispretiu si atâta calumnă? Cu ce sunt Maghiarii mai buni, mai luminati, mai leali, mai laboriosi si mai inteligenți decătu Romanii? Au socotescu ei, că noi suntemu atât de neprincipu, că sè nu intielegem, pentru ce cuvîntulu „patriotism" se ieia atât de desu in desertu?

Să se înfrîne d'er diarele maghiare, se intete odata cu calumniele, caci adeverulu se pote suprimă, d'er nimici niciodata, că „patriotii" déca pretindu a combate si a vindecă reulu, ce ne bantue pe toti de o potriva, au terîmu destulu de vastu si n'au lipsa se si manjescă colonele foilor maghiare cu invinuri netrebnice!

Cassiu.

Slavii in Ungaria.

Sermanii Slovaci din Ungaria sunt tare impresurati si amenintati de lepra maghiarii. Iuainate cu căteva dîle s'au deschis in Neutra chiaru unu teatrul unguresc si in acestu evenimentu l'au serbatu cu solemnii

cea mai rea dispositiua, fiindu-ca tóte silintile sale, de a aduce cestiuene italiana pe tapetu in congressu, au remasu mai multe septembri fara resultatu. Elu cauta o persoana séu unu obiectu asupra carui a se si pote descurca necasulu seu. Intr'o di lordulu Clarendon ii facu inputari pentru tonulu unei note, ce Cibrario o adresase lui Hudson, ambasadorulu anglosu in Turinu. Câtu batu in palme Cavour se puse la masa si scrise colegului seu, cătra care pêna acuma se adresase jumatate seriosu, jumatate in gluma că cătra unu superioru, urmatoreva aspră corectiune: „Eu nu cunoscu nota si de aceea nu sciu, déca plansorea e indreptatita, inse eu nu potu decătu să regretu, că nu se intrebuintează fața de Anglia acele formule de curtoasia, cari contribuesc la sustinerea bunelor relatiuni intre guverne, fara a strică demnitati aceluia, care se folosesc de ele. Arogantia nu este taria si emotiunea nu pote intocui adeverata energia." Acestu tutunu a fost pentru bravulu „Pipis" totusi pré tare si elu isi dadu dimissiunea. Asta a si vruto Cavour; elu marturisesce acést'a forte francu intr'o epistola cătra Rattazzi dela 12 Aprilie. Vedu din depesi'a D-Tale" dice elu in acea epistola, „ca esti in privint'a suplicei de dimisionare a lui Cibrario de o parere cu mine. Iti spunu forte francu, ca in adinsu amu provocatu retragerea lui printro scriosore grosolana. In casulu, de care se tractă, Cibrario avea dreptate. Dér

tate multi fruntasi din tînatulu acest'a. Din acésta cauza se esprima „Narodni Noviny“ ce apare in Turocz-Szent-Marton in modulu urmatoriu :

„In Neutr'a sè redica stîlpulu de ocara de care voiescu se lege natiunea slovaca, spre a-o da prada defaimarei lumii, spre a arata, că ea nu-si are destinatiunea s'a, că ea caută numai se servésca de materialu pentru altele, că limb'a ei este o planta stricaciósa, că moravurile si obiceiurile loru suntu o pestilentia. Imprejurulu stîlpului de ocara fugu figuri negre, cari batu pe Slovacu strigandu : Déca nu peri din tiéra, déca nu 'ti dai sufletulu in mânile nôstre cauta se te straformezi. Numai asia ai unu dreptu la esistintia . . .“ Noi amu disu si pâna acumu de-o miie de ori ; că maghiarisarea este o nebunia prin care numai se pote marí miseri'a poporului slovacu, d'er' poporulu nu se pote nimici. Unu asemenea lucru fanaticu este si trivialitatea din Neutra, la care resuna ciocnitolu phareloru. Printr'unu teatru ungurescu ridicat intr'unu tîntru bogatu slovacecu voiescu se dîca cătra acestu poporu, că elu are se'si caute mantuirea s'a numai intr'o limba straina si se dé tôte dracului căte le-a mostenit u dela parenti, prin care s'a conservat u o miie de ani. Totu lucrulu este o insielaciune. Astfelui de participanti si de ar' fi sute de mii nu potu vorbi in numele natiunii slovace.“

Slovacii au adresatu cu ocasiunea deschiderii teatrului cehicu la Prag a urmatorele depesie caracteristice :

Nagy - Röeze : Cu ocasiunea deschiderii maretului teatru nationalu dorescu Slovacii natiunei sorore cehice resultatu si „slava“ sgomotose. — Rosenberg : Bucuri'a vóstra este bucuri'a nôstra ; resultatu vostru este resultatulu nostru ; glori'a vóstra este glori'a nôstra ! Slovacii din Rosenberg. — Turocz-Szent-Mártón : Liber'a inaltiare a fratelui nostru este si pentru noi cei slabii si legati o binetacere. Voi aveți o scena ; de s'ar' desfasură pe ea faptele. Narodni Novine. — La festivitatea de astazi ve doresce resultatulu fratiescu oras i ulu Turocz-Szent-Mártón — Se ne iubim unii pe altii se ne inmultim. Reuniunea cantari slovacésca. — Festivitatea vóstra este si a nostra i sangeli nu se pote tagadui. Reuniunea pompleri toru voluntari. — Pesca : Din adênculu inimiei nôstre ne bucuram de resultatulu vostru si urâmu perseverantiei vóstre unu „slava“ insutitu. Clubulu slovacu din Pest'a.

La 15 Novemere v. partita conservatore din România sa intrunitu in adunare generala spre a ascultá darea de séma a comitetului ce a functionat pêna acum si a numi noulu comitetu. Au luat cuvîntulu dd. Lascăr Catargi si Alecsandru Lahovari, care a trecutu in revista situatiunea guvernului si a partitei dela putere ; esaminandu resultatele purtarii sale, d-s'a crede că acésta nu o pote duce de cătu la condamnarea generala. Comi-

fine si afacerile italiane la discussiune. Cavour descrise intr'o epistola cătra Rattazzi cele petrecute cu de ameruntulu. Walewski era paralisatu prin consideratiunea cătra Pap'a si replică numai slabu la violentele proteste ale lui Buol. Lordulu Clarendon din contra aperă cu mare resolutiune si condamnă starile din Neapolea in espressiuni, pe cari Cavour insusi le numesce neparlamentare. Dupa ce ambii parasira siedint'a, dice Cavour : „Vedeti Mylord, că dela diplomacia nu e nimic de speratu ; trebuescu a se intrebuinta alte mijloce. — „Trebuie să ne ocupam cu Napolea, si inca curând“, respnse Clarendon. La anecsiunea Neapolei Cavour inca nu putea cugctá pe atunci : lui i' stă in gându, candu printiulu de Carignan, candu protegiatulu lui Napoleonu, Murat, că viitoru rege alu Napoleei. Déra Cavour e deja decisu a se alia cu revolutiunea. „Itali'a nu pote suporta starea actuala mai multu timpu. Napoleonu e convinsu de acésta, si déca diplomati a e neputincioasa vomu intrebuinta si mijloce nelegale. Moderat in vederile mele, mie totusi 'mi placu mesurile cele mai estreme si cele mai cuteszatore Credu, că in secululu acest'a cuteszant'a este adese-ori cea mai buna politica. Ea i ajută lui Napoleonu, si ne pote ajută si noue.“

In modulu acest'a vorbia Cavour si la 11 Aprilie cu Clarendon. Elu incepù memorabil'a convorbire cu declaratiunea, că congressulu n'a folositu Italiei de locu si că pentru Piemont sunt numai doue drumuri : séu s'e

tetulu alesu se compune din dd. Lascăr Catargi generalu Florescu, generalu Tell, generalu Manu, generalu Lupu, Al. Lahovari, Menelas Ghermani, Al. Stirbei, Gr. Triandafil, Al. Niculescu, Al. Catargi, P. Teulescu, I. M. Alecsandrescu, M. Paleologu, I. Ciuflea, C. Parianu, Sandulescu Nenoveanu, D. Letzu, Sierbanu Zianu, Al. Mavrocordatu, G. Radu, C. Sutzu, C. Ghica Deleanu, V. Pogor, N. Drossu, D. Ghica Comanisteau, Th. Calimaki.

D i v e r s e .

(Prelegerile literare) cu damele romane s'a inceputu. Directorulu gimnasialu Dlu Stefanu Iosifu in presenti'a unui numeru de peste o sută de dame si domnișoare, a deschis prim'a serata Joi in 27 Novembere printr'unu discursu forte interesantu. A aratatu pe scurtu chiamarea femeii in societatea omeneasca si că secululu in care traimu s'a ocupat cu deosebire de cultur'a ei, a accentnatu mai departe binele nemarginitu ce'lui pote aduce feme'a că mama, si in specialu intru cătu ne privesce pe noi Romanii a aratatu că datori'a unei mame pe lauga celealte, este de a dâ copiilor si o crescere natiouala, initiandu-i si in literatur'a romanescă. — Dupa o mica pauza Dlu prof. I. C. Pantiu a vorbitu ceva in generalu despre literatur'a poporala si s'a opritu la Hora, la Doina si la Canteculu batranescu. De totu poporulu a aratatu Dlu Pantiu cum Romanulu dela sate pe lângă tôte ocupațiunile sale de economia se delectează in faptu si cu literatur'a, ascultandu nisice dîcali, nisice proverbe, nisice cântece séu nisice povesti. A descrisu in mici tablouri viati'a dela sate si a aratatu cum, prin cine si prin ce mijloce s'a desvoltat abundant'a nôstra literatura poporala. A adusu exemple de căteva hore vesele de căteva doine jalmice, si a caracterisatu aceste duobe ramuri de poesia. A explicat cu deameruntulu canteceu betranescu séu balad'a si a cetitu că exemplu pe „Tom'a Alimosiu“ si „Sorele si lun'a“, si a incheiatu camu astfelu : „Dupa aceste impartasite, me veti intrebá pote, care este insemnatarea literatur'ei poporale. Eata-o pe scurtu : Literatur'a poporala este oglind'a vietii nôstre, ea este originala, in ea se vede sufletulu si anim'a Romanului ; este predată intr'o limba puternica romanescă, intr'o limba variata asia că ne pote servi de modelu. Alexandri insusi 'si-a formatu graiulu seu celu dulce studindu limb'a poporului. Elu insusi o marturiscesce acésta !“ Că exemplu a cetitu poesi'a de Alexandri „Dragosiu“ facuta dupa chipulu si asemenearea poesiilor poporale. — Dupa o bunicica pauza a inceputu Dlu prof. L. Nastas si prelegerea s'a despre aerulu atmosfericu, facîndu o interesanta excursiune scientifica, aratandu in modu intuitiv si prin exemple esistinti'a materialitatea si pondulu aerului. A probat cele dîse prin multe pilde si in fine a facutu diferite experiente cu pomp'a pneumatica.

Casulu contrarul va face tôte pregatirile posibile pentru resbelu. „Cu Lamarmor'a suntemu in stare a incepe resbelulu, si de va durá numai cătuva timpu, D Vôstra veti fi constrinsi a ne veni intr'ajutoriu.“ Clarendon respunse : „Déca veti fi strințorati puteti comptá si guru pe noi si veti vedé, cu ce energia ve vomu alergá intr'ajutoru.“ Imprejurarea, că intie leptulu si si pre-cautulu Clarendon a promisu asia fara de resvera sprijinulu angusu, se explica din dispositiunea cea iritata in contra Austriei, in care plenipotentiatii anglesi au fost adusi prin nisice enunciatii ale lui Buol. Lordulu Cowley dice cătra Hübner cu tôte flegm'a. „Impartasesc contelui Buol, că cuvintele sale, in data ce voru fi cunoscute in Anglia, voru trebui se produca indignatiune generala.“

De aceea contă Cavour siguru pe aliant'a angresa, si in epistol'a cătra Rattazzi este vorb'a numai despre resbelulu in contra Austriei. Cavour voiesce alu provocă printr'unu ultimatum, si uniculu seu scrupulu privesce pe Pap'a. „Ce se incepe cu Pap'a intr'unu resbelu italiano ?“ se intréba insusi pe sine. Intr'adeveru n'a fostu cu totulu de prisosu, că dupa tôte aceste imparatessiri Cavour se linistesca pe Rattazzi despre starea sanatati sale. „Speru, că D-Ta, dupa ce ai cetitu acésta epistola, nu vei fi de parerea, că m'at' fi prinsu nisice friguri ferbinti séu că asiu fi esaltat ; din contra mintea 'mi e forte sanatosă si nici-odata nu m'am simtitu mai

In legatura cu acestea a arata si principiulu, ce esista la pompe si in cele din urma a vorbitu balóne. — Nu este de lipsa se-o inca odata cătu de multu ne bu inceputu frumosu in directiunea culti pentru literatura si sciintie. Este fo interesulu celu viu, ce l'au documente nôstre si cu acésta ocasiune. Pe cade in sfera culturei si suntem si in viitoru voru luá parte in asia de mare la aceste serate lit 33. odata ne magulim cu speranti conferentiari 'si voru dâ tôte sili că se faca aceste prelegeri cătu mici unu si atragêtore.

(Se cauta unu medicu de Ni se scrie din Satulu-Nou. In com Satul-Nou (Banat-Ujfal, lênga F 8000 locitoru, intre cari aproape acescu ceilalti Sérbi, e devenit u vacanțe, de medicu comunalu, pentru care lu mai se alegem unu individu din neam alu Terminulu alegerei este stabilitu pe 10 Decembre stilu nou a. c. Emol si impreunate cu acestu post sunt, Salu a alu 700 fl. cuartiru liberu cu gradina relemne de focu, pentru visit'a de dit nu de 40 cr. si alte accidentii. Afara de tiunile concursului in casa candu alesul Romanu atunci Romanii ii garantéza 3—400 fl. pentru visita si o persoana i cerere 'i va rebonifica si spesele de cal Petitiunea este a se adresá la pretur'a c in Panciova. Cei ce voru voi se concu acestu postu să se grabescă, căci terasi aproape.

(Asilu pentru infirmi). „Lig. dance Roumaine“ anunti că : la 23 i se va inaugura asilulu care s'a cladi n-lea Grivitie, pentru a primi pe betrâne. Edificiulu este construitu dupa pîp u ; Cerkezu. Acésta instituționu g'y vîndor ; datorita d-nei Elen'a Oteteerszenyi ; itinu Popu

(Calea ferata Câmrászényi si Cu incepere de Mercuri 9 Neuali : M si pusu in exploatare lin Doftan'a pentru traficulu tru c si marfuri de mare si v. c. Orele de plecare sunt : Trenu mixt Plecare din Câmpin'a 11 ore 20 m. a. Doftan'a 11.40. Trenu mixtu No. 82 Doftan'a 6.39 p. m., sosirea Câmp Legaturi: In Câmpin'a cu trenulu d'ra No. 19 dela Bucuresci, Ploesci etc id pin'a cu trenulu de persone No. 20 sp Bucuresci.

(„Argintu Britannia“.) Săsus acésta se vendu de cătra firm'a atât Wien, II Pfeffergasse I. tacâmuri del cari se deosebescu favorabilu de 1 sin anunciate sub acelasiu nume. Marf'i vice si solida.

Clarendonu remase neclintitu in simpati i Ital'a si dise in presenti'a imperatului N inde comitele Buol : „D-Ta arunci Europei libe chiai gandesce-te că cineva ar' poté-o redigra puteri cari, desi ai subscrisu pacea, sunt gase a incepe éra resbelulu.“ Inse Napolalitate moderatiune si la pace, elu recomar ii, ci i fia cu tôte consideratiunea pentru A: alegem de alta parte pe comitele Buol, a acésta còrdele. La incheierea congresulu didatii pa se vedi unu „tableau vivant“ escale. Iisi stringeau manile, si celu din emu intr'a cuvintele : „Speru, că nici pe teremu Mai deuna remâne pentru totudéun'a inimici.“ Carte activ in consciint'a, că a facutu serviciu voru „Desi congressulu n'a avutu rezultatul bine cu serie elu lui Lamarmor'a, „totusi n' asemenea Este de mare insemnatarea, că A: intre ei recunoscetu expresu si in publicu, intre dife e cătu se pote de rea si că in Romania, ameliorarea ei, d'er' acésta tinta segá terêm prin aceea că se va mari Piemontu ; se de adio ilu mangaià Napoleonu cu parte că deslegare rationala a cestuii italia: partida bardiei si a Venetiei din partea Austriei d-lo ilu asigură pe Cavour, că imperatulu oru imputernicescu, se declari in parlament fó

pil
C
că

fesulu la burs'a de Vien'a

ca. 30 Novembre st. n. 1883

unc	m'a de vinu ung.	97.-
nep un-	Imprumutulu cu pre-	
oi, %	miu ung.	114.-
căr	Losurile p. regularea	
vectoru	Tisei si a Segedin	110.25
ma	Rent'a de harthia	
le riei	austriaca . . .	79.-
da de	Rent'a de arg. austr.	79.45
ma	Rent'a de auru austr.	98.60
ou	Losurile din 1860	133.50
Pà	Actiun. bancei aust-	
fr	ungare . . .	836 -
cu re	" bancei de creditu	
care	ungare . . .	276.00
nat-	" bancei de creditu	
	austriace . . .	278.70
sortare	Argintulu	
transil-	Galbini imperatesci	5.71
cà	Napoleond'ori . . .	9.58
utia, AV.	Marci 100 imp. germ.	59.20
si dij-	Lendr'a 10 string.	120.65

s u l u d e B u c u r e s c i

din 18/30 Novembre 1883.

alori	Scadenti'a Cu-	Cum-	Vinde
romana	1 Apr. 1. Oct.	92.-	92. 1/2
je Stat. convert.			
g. cailoru fer. rom.	23 Apr. 23 Oct.	96. 1/4	97.-
suri funciare rurale	1 Iuliu	102. 1/2	103. 1/2
" urbane	1 Iul. 1 Ian.	102. 1/2	103. 1/2
rum. municipalu . .	idem	102.-	103.-
Sasei de pensiune (lei	idem	83. 1/4	84.-
dobenda 10 lei) . . .	1 Mai 1 Nov.	228.-	233-
unicipale (20 lei) . . .	cu premie	32.-	33. 1/2
Nationale rom. . .	1 Ian. 1 Iul.	1330	1345
argintu		3.-	3. 1/4
bilete hipotec. . .		3.-	3. 1/4
bil. de Banca nat.		3.-	3. 1/4
Austr. . . .		2.10	2.12

iurile cerealeloru

Brasovului din 30 Novembre 1883.

65 bu	maghi	30	Hectolitre. fl. cr
Tote 65	Egy	50	Mazerea
			8.-
			Lintea
			10.50
			Fasolea
			6.30
			Semèntia de inu
			10.20
			" de cânepa
			5.50
			Cartofi
			1.40
			1 Chilo. fl. cr
			Carne de vita
			— 44
			" de rimatoriu
			— 48
			" de berbece
			— 28
			100 Chile. fl. cr
			Seu de vita pròspetu
			40 —
			" topitu
			48.-

Maison Stettin.

care viindu din Vien'a a deschis unu atelier, se recomanda blicu pentru confectionare de arhatesci de totu feliulu

se a mod'a cea mai noua cu pretiuri de moderate si róga pe fiacare 54 vinge insusi despre acésta.

CAROLU STETTIN,
Tèrgulu cailoru nr. 35.

Este 35 bucati numai fl. 8.50.
renumite pretilui **lâmuri de masa de argintu**
face super.

Britani'a

Tote cu marc'a brevet. a fabricei.

sioticu, deti si ve mirati!

feliuri, c gatu si orit. englezescu, patent. durabilu pen-

Deorec, s e r tu din argintu de Brita-
multu decávu, care se pote mai pune intr'o
veritabilu si pentru care garan-
aceea inse upa 25 de ani ca fiindu intrebuin-
de unu siala. Acésta garnitura a costat mai
diétore hair. Acésta garnitura a costat mai
in calo si se vinde acum c'unu pretiu
fiacare.

eurend căra consta din urmatorele piese:
tiune u o scintu Britania bunu . . . fl. 2.25

curen cume, " massive . . . fl. 1.20

S Car, " massive . . . fl. 1.20

Adr de supa " massive . . . fl. 1.10

M de cafea " massive . . . fl. 0.70

ra de latpe " massive . . . fl. 0.60

tu mici de desertu si copii, solide . . . fl. 2.-

litie de desertu " massive . . . fl. 1.-

ri de argintu-Britania solide . . . fl. 1.-

6 "	pahare pentru oue	fine . . . fl. 1.20
6 "	linguri	fine . . . fl. 60
1 "	solnitia pentru piperu	finia . . . fl. 30
1 "	pentru sare	frumosa . . . fl. 25
1 "	tava de 30 cm. lungime	finia . . . fl. 60

65 bucati fl 15.-

Tote 65 bucati provediutu cu marc'a fabriciei de susu, costa

numai fl. 8.50.

Aceste obiecte se tramtui si cu bucat'a pentru pretiurile susu aratace, dèr' celu ce comanda tote 65 bucatile, le capeta in locu de a dá fl. 15

tote numai pentru 8 fl. 50 cr.

Prafu de curatitul pentru argintulu meu Brit. cuti'a cu 15 cr.

Admonitiune! Argintulu de Britania numai atunci este veritabilu déca pôrta marc'a de mai susu.

Comandele se efectuesc numai dupa tramiterea pretiului

séu cu rembursa (Nachnahme) si sunt a se adresá la

Bertha Zucker's Britaniasilber Hauptdepôt

Wien II., Pfeffergasse Nr. 1.

Cu-i nu-i convine garnitur'a, i se dau paralele indreptu, dovada că negotiul este realu.

Cârti bune germane

cu pretiuri scadiute
se capeta numai in librari'a

Halm & Goldmann

Wien, Stadt, Babenbergerstrasse Nr. 1.

Lectura amusanta: Blumauer opere compl.

eu ilustr. com. 3 tom. (fl. 2.70) fl. 1.40. — Raimund

opere compl. 6 tom. fl. 1.30. — Cervantes, Vieatia

si faptele lui Don Quixote, cu 100 ilustr. 2 tom. (6 fl.)

fl. 2.50. — Eulenspiegel eu 100 illustr. (fl. 1.80) 90 cr.

— Schlogl, Wiener Blut und Wiener Luft, istorioare

vesele vienes 2 tomuri mari fl. 3. — Tannhäuser

in Rom'a de Griesbach fl. 1.20. — Bibliotek, der Curi

iossa, seriori ale unei femei etc. 5 tom. eleg. legate

(fl. 8) fl. 2.80. — Zola, ucigasiulu, 2 tom. fl. 1.

— Memoriele unei grecoice tinere, secreturi ale

vietii dela curte 2 tom. 90 cr. — Memoriele unui

omu insuratu si "gura Madamei", 2 romanuri

de Belot fl. 2.90. — Klesheim's "Schwarzblatt auf

Wanderschaft (fl. 2.40) 80 cr. — Winterfeld si

Blumenthal biblioteca amusanta 50 istorioare

comice in 9 tom. (fl. 6) fl. 2.80. — Kalisch, opuri

vesele illustr. 5 brosuri fl. 1.50. — Löffler istorii

criminale etc. cele mai interessante 3 tomuri (fl. 6)

fl. 2.50.

Pentru industriasi: "Masariulu (stolerulu) de

mobile pentru cas'a burgesa". Multe sute de desem

nuri de mobile pe 36 tabele marl 1876 (fl. 5.40)

fl. 2.80. — "Industria de obiecte de lutu" colectiune de mustre pe 25 tabele mari de Niedling 1879 (fl. 5.40) fl. 2.40. — Fabricatiunea de traseri, cu multe sute ilustr. pe 30 tab. mari carte instructiva de Rausch 1877 (fl. 5.40) fl. 2.80. — Fabricatiunea moderna de ghete (papuci) de Schneider. cu 167 mari illustr. 1877 (fl. 5.40) fl. 2.40. — Decoraarea metalelor cu 23 illustr. de Greger 1874 (fl. 2.40) fl. 1.20. — Arhitectura compl. a lui Franke, carte instr. cum să se zidescă bine si estinu. Cu 200 ilustr. (fl. 3) fl. 1.60 Menzel & Schwarlo zidarul practicu circa 1000 illustr. 1874 (fl. 6.60) fl. 3.

Pentru economi: Gainari'a că folosu si podoba de Oettel. Cu 43 ilustr. 1874 (fl. 3) fl. 1.50. — Lexiconu compl. alu

economie i rurala si a scientiei ce se tîne de ea. 2 tom. mari 1878 leg. eleg. in locu de fl. 12 numai fl.

4.50. — Wredow: Cartea gradin'e i pentru legume, pome si flori 1881 (fl. 3) fl. 1.80. — Höger

comptabilitatea economica 1872 (fl. 6.60) fl. 2. — Art'a

germ. a gradin'. de Bolle & Wittmak. Cu 20 tab.

color. si 76 gravure in lemn 1881 (fl. 12) fl. 3. — Simon 400 instructiuni pentru fabricarea de articule

de comerciu fl. 1.

Pentru fiacare casa: Russ merceolog i

compl. in 3 tom. mari leg. (fl. 6) fl. 2.50. — Russ,

Sfatulorul la tèrgul de sepmana, leg. 90 cr. — Heyse,

lexiconu de cuvinte straine, explica peste 90,000

cuvinte straine 1882 fl.